

Definitie Presentie

*‘Een **praktijk** waarbij de zorggever zich **aandachtig en toegewijd** op de ander betreft, zo leert zien **wat er bij die ander op het spel staat** – van verlangens tot angst – en die in aansluiting **dáárbij** gaat begrijpen wat er in de desbetreffende situatie gedaan zou kunnen worden en wie h/zij daarbij **voor de ander kan zijn**. Wat gedaan kan worden, wordt dan ook gedaan. Een manier van doen, die slechts verwezenlijkt kan worden met gevoel voor **subtiliteit, vakmanschap**, met **praktische wijsheid** en **liefdevolle trouw**.’*

Grondlegger: Andries Baart

Kenmerken van presentie

- **Praktijkgericht**, een levenshouding, geen methodiek
- **Relationeel** werken- in wederkerigheid
- **Erbij zijn**, aansluiten bij leefwereld (met iemand zijn om er voor iemand te zijn), onderdompelen, niet je eigen ding willen doen
- **Samen** een verhaal schrijven - afstemmen: Is het dit wat je nodig hebt?
- **Empathisch**, open, onbevangen, ander perspectief, referentiekader zien
- **Nabij blijven** (onvoorwaardelijk) ook in alle onmacht, bij misstappen
- **Trouw**, Tijd en geduld hebben, blijven proberen
- **Interrumpeerbaar**, aanspreekbaar
- **Engagement** voor een eerlijke samenleving-kritiek op de macht

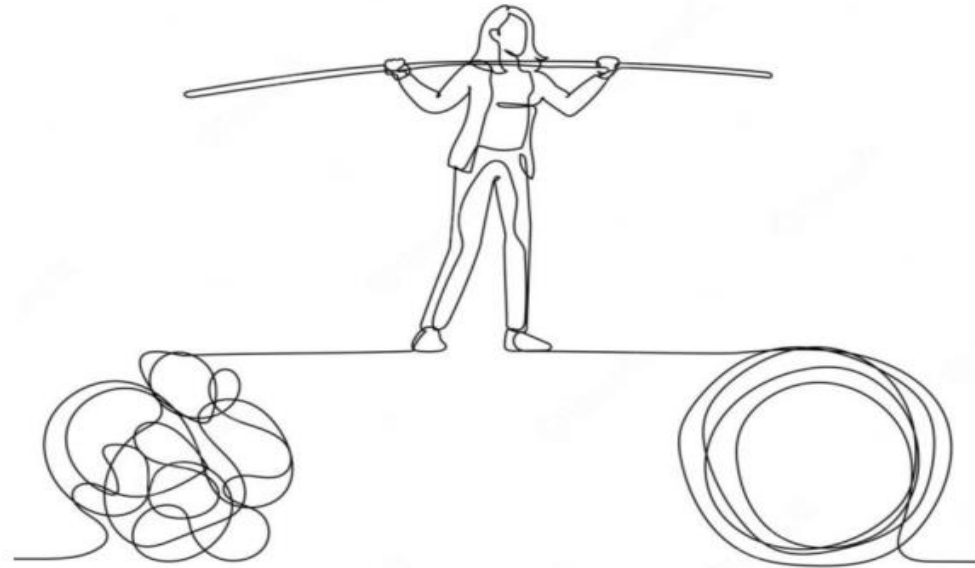
“Wat je doet voor mij, zonder mij, doe je tegen mij” (Gandhi)

Jezelf als instrument:

- kwetsbaar,
- zekerheden loslaten,
- levenslang leren,
- elke relatie is anders,
- zorgen voor de ander en jezelf

Presentie daagt je uit en confronteert

- Presentie daagt je uit als mens
 - Open en onbevangen kijken
 - Zonder (voor)oordeel
- Presentie is een confrontatie
 - Met onrecht, pijn en lijden
 - Botsen op systemen, regels, ...
 - Ook (eigen) drempels, ...
- Soms kan je alleen maar mee in de modder gaan zitten.

Presentie-plekken

- *“In de Welzijnsschakel kan ik terecht voor een tas koffie en warme soep. Voorts kan ik er ook wel wat materiële hulp krijgen. En dat is erg belangrijk. Want het is noodzakelijke hulp die ik nergens anders krijg. Maar veel belangrijker is het feit dat ik er gewoon kan zijn en kan landen. Er is altijd wel iemand van de medewerkers die tijd maakt om een praatje met me te slaan. Dat praatje, dat lijkt banaal, maar dat is het niet.” (Arianne)*
- Warme welkom en gastvrij onthaal
- Praktische wijsheid
- Flexibiliteit
- Aanbod (ruimte, tijd en aandacht, mensen, activiteiten, materiaal,...)
- Bewust van eigen drempels
- Een warme, hartelijke vrijwilligersploeg

Belang en meerwaarde van Presentie

-Voor de persoon in een kwetsbare positie:

*“Presentie wordt **gewaardeerd** door mensen. Is een andere manier van doen. **Protocol, regels, tijdsdruk, projectenlogica** valt weg.” (Andries Baart).*

-Voor de presentiebeoefenaar:

*“Wie zich laat raken door het overlevingsgevecht van de allerarmsten – voor hem **wordt alles anders**. Hij denkt en handelt anders, bemint anders, gelooft anders. Niets is nog hetzelfde gebleven en al het vroeger vertrouwde is vreemd en soms zelfs vijandig geworden.”(Karel Staes)*

-Voor de presentiebeoefenaar:

*“De nabijheid van de kleine goedheid is **onoverwinnelijk**, al wint ze geen oorlogen. (...) Getuigenissen en ervaringen laten zien hoe de kracht van het kwaad machteloos is in de strijd tegen de kleine goedheid van nabije mensen in het dagelijks leven.” (Prof. Roger Burggraeve)*

Presentie is ook present stellen

- Tendensen: neoliberalisme, individualisering, ...
- Crisissen: wooncrisis, energiecrisis, vluchtelingencrisis, ...
- Gevolgen: uitsluiting, armoede, racisme, ...

Wat betekent 'politiseren' vanuit presentie?

- Vertrekpunt mens- en maatschappijbeeld
- Op verschillende manieren onrecht aanklaarten
- Om te streven naar een fatsoenlijke samenleving
- Waar geen sociale overbodigheid bestaat

HOE present zijn in de PRAKTIJK-samenvatting

- **P**resentie is een relationele én politiserende praktijk
- **R**eflecteren en levenslang leren
- **A**ansluiten bij leefwereld en altijd **A**fstemmen
- **K**offie en activiteiten zijn een middel, geen doel
- **T**ijd, geduld en onmacht delen
- **I**ntervisie in groep
- **J**ezelf als instrument
- **K**waliteiten zien en waarderen